

ТЕМНИЙ БІК ВСЕСВІТУ

Тиждень 26 “Винаходи та винахідники”, урок 130

Обладнання і матеріали: підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко) с. 64–65, роздруківка “[Що таке чорна діра](#)”, буктрейлер до книги “[Джордж і великий вибух](#)”, роздруківка з текстом вірша “[Чорний пан](#)”.

Словник

Енциклопедія (лат. encyclopaedia від дав.-гр. ἐγκύκλιος παιδεία — “коло наук”) — сукупність наукових знань з широкого кола питань. У широкому розумінні — збірник наукової інформації та довідок на різні теми, призначений для широкого кола читачів. Енциклопедією називають науково-довідковий посібник, який містить огляд відомостей галузі знань або науки, упорядкований зазвичай як словник.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Рефлексія “Живописний настрій”.

Рефлексія на початку уроку — встановлення емоційного контакту з учнями, визначення рівня готовності до сприйняття нового.

Педагог пропонує учням схарактеризувати свій настрій за допомогою кольорової палітри: кожен називає відповідний прикметник — блакитний, помаранчевий, світло-зелений тощо.

2. Бесіда “Шукаємо відповіді на свої запитання”.

Запитання до дітей

- Де можна знайти наукові відповіді на запитання?
- Які джерела заслуговують найбільшої довіри? Чому?
- Чи подобається вам читати наукові книжки?
- Якщо так, яка наука приваблює?
- Чи є у вас вдома енциклопедії?

Педагог дає визначення енциклопедії, пропонує дітям пригадати, якими енциклопедіями вони вже користувалися, коли саме, яку інформацію шукали, що знайшли і чи задовольнили свою цікавість. Учитель розповідає, що є енциклопедії для дітей, а є для дорослих, показує обидві, діти порівнюють. Варто також порівняти енциклопедію та словник.

Мета енциклопедії — зібрати знання, звести їх у систему, зрозумілу для людей, що нині живуть, і передати тим, хто прийде після нас. Адже, щоб відбувалася наступність знань, люди мають їх бережно передавати наступним поколінням.

Діти записують слово “енциклопедія” в зошит, ділять на склади, ставлять наголос, ділять на склади для переносу, складають із цим словом різні за типом речення.

3. Ілюструємо енциклопедію.

Діти переписують абзац про чорні діри (див. роздруківку "[Що таке чорна діра](#)") з дитячої енциклопедії у зошит та ілюструють його.

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Перегляд буктрейлера до книжки "[Джордж і великий вибух](#)".

2. Читання науково-популярної статті "Темний бік Всесвіту" з книжки Люсі та Стівена Гокінгів "[Джордж і великий вибух](#)" (переклад Ганни Лелів) (завдання 14, с. 64–65 підручника) самостійно (мовчки або пошепки).

3. Виконання вправи 15 (див. с. 65 підручника) — обговорення тексту.

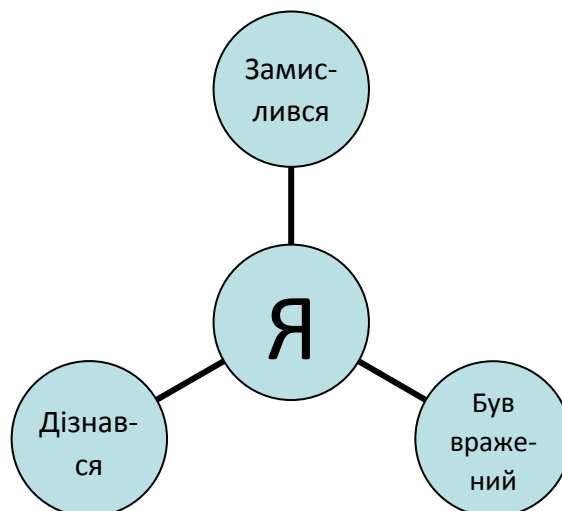
4. Вправа "Шукаємо власні назви".

Діти виписують з тексту власні назви. Пригадують правило написання великої букви.

5. Виконання вправи 17 (див. с. 65 підручника) — робота в групах.

6. Рефлексія

Діти обирають одну з позицій і пояснюють, що корисного вони дізналися на уроці.

7. Виконання вправи 18 (див. с. 65 підручника)

Запитання до дітей

- Чи висловлюєте ви слова подяки своїм рідним? Однокласникам?
- Коли саме? Які слова вживаєте?

Сьогодні ви спілкувалися зі своїми товаришами на уроці й багато зробили разом. Продовжте по колу речення від Дружисловика: "Я безмежно вдячний тобі (ім'я) за ..." (Можна зі словами вдячності передавати квітку тому, кому дякуєте. Дитина, якій дякували, відповідає, вибравши щось із трьох варіантів Дружисловика або вигадує свій.)

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. Ілюструємо вірш "Чорний пан" (див. роздруківку з [текстом вірша](#)).

Діти читають вірш і малюють ілюстрацію до нього.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання 16 на с. 65 підручника.
2. Знайти в енциклопедії інформацію з теми “Космос” і переписати в зошит те, що здивувало.
3. Підготуватися до виразного читання уривка з енциклопедії.

*Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**,
школа “Соняшник”, м. Київ*